

- Voorstel aan** : Gemeenteraad van 14 december 2015
- Door tussenkomst van** : Raadscommissie van 7 december 2015
- Nummer** : 68
- Onderwerp** : Gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen
- Bijlage(n)** :
 1. Brief van de minister van BZK over de gewijzigde WGR d.d. 5 december 2014
 2. GR Omgevingsdienst: concept besluit tot wijziging van de gemeenschappelijke regeling
 3. GR Omgevingsdienst: geconsolideerde versie van de gemeenschappelijke regeling na wijziging
 4. GR ARCG: Brief d.d. 27 oktober 2015 van het bestuur ARCG over de herziening van de overeenkomst Gemeenschappelijke Regeling ARCG
 5. GR ARCG: Herziene overeenkomst Gemeenschappelijke Regeling Samenwerkingsverband Afvalbeheer Regio Centraal Groningen 2016
 6. Concept raadsbesluit
- Steller advies** : M.C. Mosselaar
- Samenvatting** : Op 1 januari 2015 is een wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen in werking getreden. De wetswijziging heeft gevolgen voor zowel het treffen van nieuwe gemeenschappelijke regelingen als voor bestaande regelingen.
- Voorgestelde beslissing** : Besluiten om:
- het college toestemming te verlenen om in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de:
- a. Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst.
 - b. Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Regio Centraal Groningen (ARCG).

Inleiding

Op 1 januari 2015 is een wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen in werking getreden. De wetswijziging heeft gevolgen voor zowel het treffen van nieuwe gemeenschappelijke regelingen als voor bestaande regelingen. In dit voorstel vindt u informatie over de wetswijziging, en stellen wij u voor toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de voorgelegde wijzigingen van de diverse regelingen.

De gewijzigde Wet Gemeenschappelijke regelingen

De wetswijziging beoogt onder meer de invloed van raden op samenwerkingsverbanden te versterken, los van de vraag of raden zelf ook deelnemer zijn aan het samenwerkingsverband. In de planning- en controlcyclus van gemeenschappelijke regelingen is daarvoor een aantal wijzigingen doorgevoerd. Het traject inzake vaststelling van de begroting en jaarrekening is aangepast om de deelnemers meer sturing en invloed te geven op de gemeenschappelijke regeling. De wijziging van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen (WGR) is in werking getreden op 1 januari 2015 (Staatsblad 2015 nr. 466). Voor het in overeenstemming brengen van de huidige gemeenschappelijke regelingen met de gewijzigde WGR geldt een overgangstermijn van één jaar, dat betekent tot 1 januari 2016.

De wetswijziging heeft vier hoofddoelen:

- Versterking van de invloed van de raad.
In zijn brief van 05 december 2014 informeert de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) de gemeenteraden en colleges van burgemeester en wethouders over de wijzigingen van de WGR. Als het gaat om de versterking van de invloed van de gemeenteraad geeft de minister aan dat er in de planning- en controlcyclus van de gemeenschappelijke regelingen een aantal wijzigingen wordt doorgevoerd dat erop gericht is de invloed van de raden op het samenwerkingsverband te versterken. Concreet gaat het hierbij om de introductie van de kaderbrief (art. 34b WGR), het verlengen van termijnen en het uitbreiden van de mogelijkheden voor lokale rekenkamers en rekenkamercommissies om onderzoek te doen naar samenwerkingsverbanden die krachtens de WGR zijn ingesteld.
- Het opnemen van een nieuwe rechtsvorm in de WGR (de bedrijfsvoeringsorganisatie - Bvo)
- Overige aanpassingen in verband met democratisering van de regelingen, zoals het niet zelf kunnen besluiten over uitbreiding van bevoegdheden, een dagelijks bestuur mag niet langer een meerderheid in een algemeen bestuur hebben en uitgebreidere plichten tot bekendmaking van besluiten.
- Verwerking dualiseringsvoorstellen en verwijzing naar de huidige Gemeentewet.

Bestaande Gemeenschappelijke Regelingen hebben een jaar de tijd om bepalingen met betrekking tot de structuur aan te passen. Het gaat daarbij om de volgende onderdelen:

- Uitbreiding overgedragen bevoegdheden in GR (art. 10)
- Aanwijzing leden (raadsregeling art. 13. lid 1)
- Aanwijzing leden (gemengde regeling college/burgemeesters art. 13 lid 10)
- Samenstelling Dagelijks Bestuur (geen meerderheid Dagelijks Bestuur ten opzichte van Algemeen Bestuur art. 14 lid 1)

N.B. De overige wetswijzigingen vallen niet onder het overgangsrecht en zijn met ingang van 01-01-2015 in werking getreden.

Welke GR'en kent de gemeente Haren

De gemeente Haren kent de volgende Gemeenschappelijke Regelingen:

- GR Publieke Gezondheid & Zorg Groningen (PG&Z) (N.B. de RIGG valt onder deze GR)
- GR Omgevingsdienst Groningen
- GR Veiligheidsregio
- GR Eems Dollard Regio (EDR)
- GR Afvalbeheer Regio Centraal Groningen (ARCG)
- GR Meerschop Paterswolde

In liquidatie:

- GR Centrum voor Automatisering Noord-Nederland (CEVAN)
- GR Regio Centraal Groningen (RCG)
- Per 1-1-2016: GR Bedrijf Werk en Re-integratie (BWR)

Geen GR maar 'overige samenwerkingsvormen':

- Samenwerkingsverband Zuidlaardermeer gemeenten
- Regio Groningen-Assen
- Centrum Jeugd & Gezin (CJG)
- Centrumregeling Beschermd Wonen en opvang Groningen

Wie is belast met een voorstel tot wijziging?

De besturen van de verschillende Gemeenschappelijke Regelingen zijn belast met het doen van voorstellen aan de deelnemers omtrent wijzigingen van een Regeling.

Stand van zaken aangepaste Regelingen

Van de volgende Gemeenschappelijke Regelingen hebben wij een voorgelegde wijziging ontvangen die wij in dit raadsvoorstel aan u voorleggen:

- GR Omgevingsdienst Groningen
- GR Afvalbeheer Regio Centraal Groningen (ARCG)

Geen voorstel tot wijziging ontvangen van de volgende GR'en:

GR Publieke Gezondheid & Zorg

Van de GR Publieke Gezondheid & Zorg Groningen hebben wij bericht ontvangen dat besloten is het AB voor te stellen eventuele aanpassingen als gevolg van de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen uit te stellen totdat de evaluatie van de huidige GR PG&Z is voltooid. Dit blijkt uit het DB d.d. 19 juni 2015:

“De gemeente Veendam heeft per brief gevraagd of er wijzigingen in de huidige tekst van de Gemeenschappelijke Regeling Publieke Gezondheid & Zorg nodig zijn om te voldoen aan de gewijzigde wet op gemeenschappelijke regelingen. Op dit moment wordt daarover nader juridisch advies ingewonnen bij het SSC. De voorlopige conclusie is dat de tekst van de regeling geen aanpassing behoeft.

Eind 2015 staat de evaluatie van de huidige gemeenschappelijke regeling PG&Z gepland. De ambtelijk secretaris stelt voor om –mochten er vanwege de wetswijziging aanpassingen nodig zijn- de aanpassingen uit te stellen totdat de evaluatie is geweest. De wijzigingen kunnen dan tegelijkertijd worden gedaan en dan hoeft de gewijzigde tekst slechts eenmaal door de colleges en raden te worden vastgesteld.

Het DB besluit het AB voor te stellen de eventuele aanpassingen van de huidige gemeenschappelijke regeling PG&Z uit te stellen totdat de evaluatie van de huidige GR PG&Z is voltooid.”

GR voor het Meerschop Paterswolde

Het Meerschop heeft de regeling nog niet aangepast, maar is er wel mee bezig.

GR Veiligheidsregio

De GR Veiligheidsregio geeft aan dat de gewijzigde wet geen consequenties heeft voor de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio.

GR Eems Dollard Regio (EDR)

De EDR geeft aan dat de wetswijziging niet van toepassing is op de GR Eems Dollard Regio omdat de Regeling onder 'Duits recht' valt.

Toestemming nodig van de raad

Er is toestemming nodig van de raad voor het treffen van een regeling, het wijzigen, het toetreden tot en het uitzetten uit een regeling.

In de Wet Gemeenschappelijke Regelingen staat de rol van de raad als volgt:

Artikel 1

Lid 2

'De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.'

Lid 3

'Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.'

Toelichting op artikel 1, lid 2, van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen

'Aan de orde is de vraag wat onder het 'algemeen belang' valt, dan wel of er criteria te noemen zijn. Het antwoord op die vraag kan worden ontleend aan de literatuur over de Wet gemeenschappelijke regelingen:

De raad kan de toestemming slechts onthouden wegens strijd met het recht of algemeen belang. De raad zal bij de beoordeling van de aanvraag om toestemming een zekere terughoudendheid moeten betrachten. Dit laat onverlet dat de raad in dezen een eigen bevoegdheid en verantwoordelijkheid heeft tot beoordeling van de aanvraag om toestemming. In die zin is de raad gehouden de relevante feiten te vergaren en is de raad niet lijdelijk. Onder de weigeringsgrond 'strijd met het recht' valt strijd met zowel het geschreven als het ongeschreven recht. Onder de weigeringsgrond 'strijd met het algemeen belang' vallen die gevallen waarin de grond voor onthouding van toestemming niet nauwkeurig in de wet kan worden gespecificeerd. Het gaat hier bijvoorbeeld om de situatie dat de raad meent dat het ondoelmatig is om ten aanzien van de desbetreffende belangen samen te werken met andere gemeente of dat de raad meent dat de bevoegdheid zich niet leent voor gezamenlijke behartiging. De plicht tot een zekere terughoudende beoordeling van de aanvraag impliceert dat de raad alleen tot strijd met het algemeen belang kan oordelen als de bezwaren tegen de samenwerking overwegend zijn.'

Risico's van het niet aanpassen van Regelingen vóór 1 januari 2016

Wanneer de Gemeenschappelijke Regelingen niet vóór 1 januari 2016 zijn aangepast, voldoet de betreffende GR officieel niet aan de wet. Daar staat geen sanctie op. Wij hebben bij de diverse algemeen/dagelijks besturen meerdere malen aangegeven dat wij tijdig een voorstel verwachtten om daarmee te kunnen voldoen aan de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen. Dat is niet bij alle GR'en gelukt. Hoewel de GR'en dus niet allemaal per 1 januari 2016 zullen voldoen aan de wet, vloeit daar geen bloed uit voort.

Conclusie

Wij stellen u voor toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de voorgedachte wijzigingen van de bijgevoegde Gemeenschappelijke Regelingen waarmee de Regelingen in overeenstemming worden gebracht met de gewijzigde Wet Gemeenschappelijke Regelingen. De betreffende voorstellen tot herziene Regelingen treft u hierbij aan.

Voorgestelde beslissing:

Besluiten om:

het college toestemming te verlenen om in te stemmen met de voorgestelde wijzigingen van de:

- a. Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst;
- b. Gemeenschappelijke Regeling Afvalbeheer Regio Centraal Groningen (ARCG).

Haren, 24 november 2015

burgemeester en wethouders,

mr. M.P. de Wilde,
secretaris

P. van Veen,
burgemeester